

2. Лукашенко І. М., Заїка Є. В. Про місце вербального інтелекту в структурі лінгвістичних здібностей // Вісник Харківського національного педагогічного університету ім. Г.Сковороди. Психологія. Випуск 9. Харків. – ХНПУ – 2011. – С. 13-23.
3. Крутій К.Л. Розвиваємо у дитини мовлення, інтелект і здібності. – Запоріжжя: Ліпс. Лтд. 1999. – 60с.

УДК 373.2.015.311:51:796.11

Русин Н.М.,

ст.викладач

Тишкул Е.

студентка групи ДО-3

Мукачівського державного університету

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ІГОР ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ДОПИТЛИВОСТІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У ЗДО почалася підготовка до реалізації завдань, поставлених в Базовому компоненті дошкільної освіти, який орієнтований на розвиток особистісних якостей дитини. Серед них виділяється і допитливість, як якість, яка в подальшому формує і розвиває пізнавальний інтерес. Допитливість спонукає людину до активного інтелектуального пошуку, дозволяє їй робити відкриття, як для себе, так і для всього світу. Допитливість породжує геніїв: вчених, педагогів, математиків, інженерів - конструкторів, художників, багато з яких стали лауреатами Нобелівської премії. Дослідники епохи Ренесансу стверджують, що Леонардо да Вінчі говорив про допитливість, як про один з семи основних принципів, які допомогли йому розвинути свій геній, і що він може бути розвинений в кожній людині. У науковій літературі відсутня єдність думок про психолого-педагогічну природу даного феномену. Допитливість розглядається як риса характеру, рівень пізнавальної потреби, інтелектуальна якість, розумова активність людини.

Актуальність даної теми обумовлена, з одного боку, Базового компоненту дошкільної освіти [1, с. 7], а, з іншого - соціально-економічною ситуацією в нашій країні. Державний стандарт встановлює норми і положення, які є обов'язковими при реалізації основної освітньої програми дошкільної освіти. Заплановані підсумкові результати засвоєння дітьми програми дошкільної освіти описують сукупні комплексні якості дитини, які вона може придбати в результаті засвоєння цієї програми. Одним з них є допитливість. Вчені так представляють цю рису: «Допитливий, активно і зацікавлено пізнає світ, тобто цікавиться новим, невідомим в навколишньому світі (світі предметів і речей, світі відносин і в своєму внутрішньому світі). Задає питання дорослому, любить експериментувати. Здатний самостійно діяти (в повсякденному житті, в різних видах дитячої діяльності)».

Особлива гострота аналізованого питання підкреслювалася Л.С. Виготським [2]. Вчений характеризував тип навчання в дошкільному віці в якості проміжного, між спонтанним, властивим дитині більш раннього віку, і реактивним, який притаманний дітям шкільного віку. У дошкільному віці дитина вже може навчатися за програмою, яка задається дорослим, але тільки в силу того, як програма дорослих стає її власною програмою, зливається з природним ходом розвитку дитини. Даний тип навчання Л.С. Виготським називався спонтанно-реактивним. На думку Л.С. Виготського, наукові поняття не засвоюються і не заучуються дитиною, яка не береться пам'яттю, а виникають і складаються за допомогою найбільшої напруги всієї активності її власної думки [2, с. 340].

При цьому математика може і повинна відігравати особливу роль в гуманізації освіти, в її орієнтації на процес виховання і розвитку дитячої особистості. Дитина росте, ось вона уже закінчує першу ланку системи освіти - дитячий садок, попереду на неї чекає школа. Якщо вона допитлива в дошкільному віці, її допитливість буде зростати і в шкільні роки. Тема дослідження «Використання математичних ігор для розвитку допитливості дітей середнього дошкільного віку» вибрана нами не випадково. У математиці закладені великі можливості загального розвитку дитини: математичні знання сприяють вдосконаленню пізнавальних процесів, а також формуванню особистісних якостей: цілеспрямованості, активності, організованості, здатності самостійно думати і приймати рішення. В Україні в закладах дошкільної освіти керуються програмами «Дитина в дошкільні роки» і «Впевнений старт», в яких розкриті основні завдання та компетенції дошкільників з питань математичного розвитку. Педагогічні дослідження останніх років (К.Крутій, К.Й.Щербакова) розкрили багато проблем змістовного характеру процесу освіти. З кожним роком система освіти поліпшується, а ось методи навчання залишаються колишніми [5, с. 56]

У зв'язку з цим загострилася ряд протиріч. На соціально-педагогічному рівні актуальність проблеми обумовлена протиріччям між необхідністю розвитку допитливості дітей дошкільного віку і сформованою практикою, не завжди сприяє високому рівню дитячої допитливості.

На науково-теоретичному рівні актуальність проблеми обумовлена протиріччям між необхідністю теоретичного аналізу проблеми розвитку допитливості дошкільнят і недостатньою вивченістю названого феномену в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях. На науково-методичному рівні актуальність проблеми обумовлена протиріччям між можливістю розвивати допитливість дітей середнього дошкільного віку в умовах ЗДО і недостатньою компетентністю педагогів в побудові педагогічного процесу за даним напрямком особистісного розвитку.

Гра володіє найважливішим значенням в житті маленької дитини. У дітей потреба в грі зберігається і займає значне місце і в перші роки їх навчання в школі. В іграх немає реальної обумовленості обставинами, простором, часом. Діти є творцями сьогодення і майбутнього - в цьому полягає чарівність гри. Відзначимо, що для вихованців мета гри - в самій грі, а для дорослих, які

організують гру, існує і інша мета - розвиток дітей, засвоєння ними встановленої кількості знань, формування певних навичок і умінь, вироблення тих чи інших якостей особистості.

Розвиток пізнавального інтересу і допитливості в дошкільному віці проходить в різних напрямках при педагогічній підтримці з боку дорослого. В процесі математичних ігор відбувається вирішення завдань, які сприяють процесу прискорення формування і розвитку у дошкільнят математичних уявлень. Такого роду ігри допомагають дошкільнятам надалі успішним чином опанувати основи математики та інформатики. Діти отримують елементарні знання про множини, числа, розмір і форму предметів, вчать орієнтуватися в часі і просторі. Дослідження з питання використання математичних ігор для розвитку допитливості у дітей з дошкільного віку є в роботах вчених і педагогів-практиків. Вченими Р.А. Березіною, З.А. Михайловою, Р.П. Непомнящою була розроблена методика формування математичних уявлень у дошкільників за допомогою використання розвиваючих ігор [4, с.12].

У своїй роботі «Сходинки творчості або розвиваючі ігри» педагог-новатор Б.П. Нікітін говорить про досвід застосування і використання ігор, які дозволяють успішним чином розвивати творчі здібності дитини [3, с. 27]. На сучасному етапі в розвитку елементарних математичних уявлень можна застосовувати ігри з елементами теорії розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ). Робота з елементами ТРВЗ дає можливість більшою мірою вирішити завдання навчання математичної діяльності.

Таким чином, процес бурхливого розвитку математичної науки і проникнення її в різні сфери знань обумовлює зростаючу роль математичної підготовки дітей. Новизну нашого дослідження ми бачимо в тому, що існуюча сьогодні система математичних ігор здатна розвинути допитливість до математики у маленької дитини, якщо вихователь створить умови, при яких дитина познайомиться з цікавим матеріалом, спробує свої сили, проявить інтерес, активність. Предметом нашого дослідження є використання математичних ігор В.В.

Воскобовіча як засобу розвитку допитливості дітей середнього дошкільного віку. Мета дослідження: обґрунтування можливостей використання математичних ігор для розвитку допитливості дітей середнього дошкільного віку, розробка та апробація методики по використанню даних ігор. Ми припускаємо, що використання ігор В.В. Воскобовіча може позитивно вплинути на розвиток допитливості дітей середнього дошкільного віку за умови підбору цікавого змісту ігор і розробки методики їх використання, стимулюючої прояв допитливості.

Наше дослідження проводиться в середній групі на базі ЗДО № 33 м.Мукачева. Констатуючий експеримент проводився протягом трьох місяців, в ньому брало участь 12 дітей. На цьому етапі дослідження ми використовували діагностику К.М. Рамонової [4]. Аналіз результатів показує, що 50% дітей виявляють низький рівень розвитку допитливості і 50% дітей середній рівень. Отримані результати переконують, що необхідно створити умови для використання ігор В.В. Воскобовіча, захопити дітей їх змістом. Ми впевнені,

що наша робота позитивно позначиться на розвитку допитливості дітей.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. - К.: Видавництво, 2012. -26 с.
2. Виготський Л.С. Педагогічна психологія. - / Л.С.Виготський //- М.: АСТ-АстрельХранитель, 2008. - 671с.
3. Нікітін Б.П. Сходинки творчості, або розвиваючі ігри.- / Б.П.Нікітін // - М.: Инфра, 2011. - 354 с.
4. Рамонова К.М. Особливості та шляхи розвитку допитливості у дітей дошкільного віку. - / К.М. Романова // СПб.: Пітер, 2007. - 187с.
5. Щербакова К. Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників [Текст] : навчальний посібник / Катерина Йосипівна Щербакова; Мін. освіти України; ред. Є.В. Бондарчук. – К.: Вища школа, 1996. – 240 с.

УДК 373.2-053.4:[81'271.12+502.2]

Сворень Л. П.,
магістр спеціальності «Дошкільна освіта»,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника»
Кудярьська Т. Р.
викладач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти;
завідувач Логопедичного пункту Департаменту освіти та науки Івано-
Франківської міської ради

РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

Розвиток мовлення і мислення є одним із основних завдань виховання дітей дошкільного віку на сучасному етапі. Поглиблення і вдосконалення думки безпосередньо впливає на її словесне оформлення і навпаки, чіткість мовлення робить зрозумілішою висловлену думку.

Дитині потрібен багатий чуттєвий досвід для розвитку мислення і мовлення, так як отримується нею від сприйняття різних предметів, світу природи, суспільного життя, гри [4; с.11].

Зупинимося детальніше на впливі природного оточення на розвиток мовлення дітей.

Природа оточує дитину з ранніх років. К.Ушинський вважав логіку природи найдоступнішою, найбільш наочною і корисною для дитини. Саме безпосереднє спостереження навколишньої природи «складе ті первинні логічні

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>